

Gordana Olah
Ivan Prskalo

INFORMATIČKI POSTUPCI U NASTANKU KINEZIOLOŠKIH LEKSIKONA ZA UČITELJE I ODGOJITELJE

1. UVOD

Sustav pojmova razvija se usporedno s cjelokupnim razvojem znanosti. To praktički znači da ukoliko je znanost mlada, utoliko je u njoj zastupljeno manje specifičnih i njoj svojstvenih pojmova. Međutim, to istodobno znači da je kod tzv. mlađih znanosti u većoj mjeri prisutna činjenica ne samo da nema uvijek potpunog suglasja u pogledu jedinstvenog pojmovno-terminološkog određenja, nego i da te znanosti preuzimaju pojmove iz drugih, tzv. priznatih znanosti, pa čak i onda kada ti pojmovi ne pokrivaju u potpunosti pojam koji bi trebali objasniti. To, dakako, nije mimoišlo ni kineziologiju, bez obzira na to što nije na početku svoga razvoja, štoviše, i pored toga što je definitivno osigurala svoju znanstvenu afirmaciju.

Radi lakšeg razumijevanja termina, odnosno pojmova s kojima se susrećemo, autori Findak i Prskalo (2004a i b) odlučili su se za tumačenje onih pojmova koji se u svakodnevnoj praksi, a i u teoriji najčešće susreću i najviše upotrebljavaju u Kineziološkom leksikonu za učitelje i Kineziološkom leksikonu za odgojitelje. Pri tome su se opredijelili za one definicije, odnosno njihov veći ili manji dio, koje na najprihvatljiviji način, posebno s motrišta dostignuća supstratne znanosti i struke, označavaju određeni pojam. Upravo zato je sadržaj ovih leksikona usustavljen na način koji će njegovim korisnicima omogućiti da na jednom mjestu dobiju brzu i potpunu informaciju o pojmu koji ih zanima. Tako poglavlje "Opis sadržaja odrednica" obuhvaća odrednice koje se prema slobodnoj procjeni autora u svakodnevnoj praksi i teoriji najčešće koriste. Osim većeg broja manje ili više poznatih pojmova u ovom se poglavlju prvi put pojavljuje i nekoliko novih, odnosno pojmova koji su također značajni ne samo za bolje razumijevanje struke nego i lakše sporazumijevanje među stručnjacima. Namjena leksikona, a to je da se o nekom pojmu da najveći mogući broj obavijesti s najmanjim mogućim brojem riječi ovdje je ostvarena ali ne uvijek i ne po cijenu potpunije informacije. Naime, s obzirom na to da je ovaj leksikon namijenjen prije svega stručnjacima kojima kineziologija nije supstratna znanost u prezentiranju pojedinih termina, poglavito onih koji su strogo kineziološkog porijekla, trebalo je nešto više prostora posvetiti njihovom opisu. Poglavlje pod nazivom "Literatura", u kojem su prezentirani svi bibliografski izvori relevantni za područja kineziologije, kineziološke metodike, korelacijskih i pomoćnih znanosti, namijenjeno

je svima onima koji žele saznati o pojedinom pojmu puno više nego je to izloženo u odrednici u kojoj se piše o tom pojmu. Poglavlje “Kazalo pojmova” obuhvaća sve odrednice opisane u ovom leksikonu. Odrednice su izložene abecednim redom. To je učinjeno iz sasvim praktičnih razloga, to jest zbog brže i lakše, a time i efikasnije uporabe ovih leksikona.

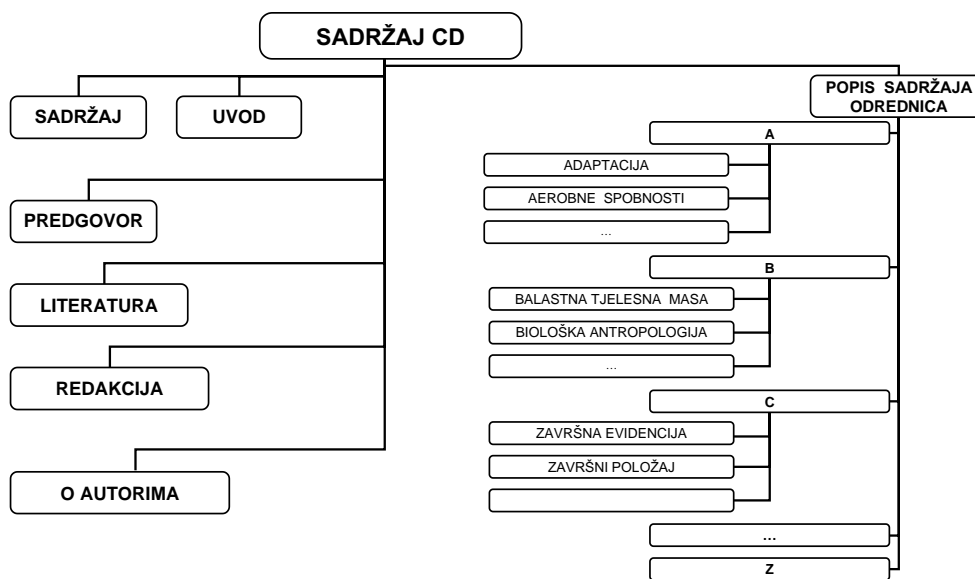
2. INFORMATIKA U NASTAJANJU LEKSIKONA

Ovako suvremeno prikazan sustav pojmova kineziološke terminologije objedinjene u jedinstvenim kineziološkim leksikonima čini temelj prihvaćanja jedinstvene terminologije u praksi. Kako je izrada leksikona zahtjevan posao pored stručnog dijela potrebno se bilo osloniti i na dobru informatičku podršku. Prva etapa leksikona rađena je u bazi podataka Microsoft Excelu a potom u Microsoft Wordu. To je bio temelj koji omogućio korak dalje u približavanju leksikona svakodnevnoj upotrebi. Danas gotovo svako kućanstvo ima računalo pa se očekuje široka upotreba CD-a od strane svih korisnika ovih leksikona. Način same organizacije podataka za pretraživanje na priloženom multimedijalnom CD-u temelji se na kibernetičkom pristupu i selekciji podataka. Sadržaj CD-a pomoći će kako budućim učiteljima i odgojiteljima tako i onima koji već godinama rade u tom znanstvenom području u cilju usvajanja termina za optimalnu komunikaciju u struci. Ovi CD-ovi zoran su primjer usvajanja i primjene kineziološke informatike u području terminologije, te doprinose bržoj i lakšoj obradi kinezioloških podataka, te stvaranju informacijskih sustava u jedinstvenom području primijenjene kineziologije.

3. MULTIMEDIJALNI CD – IZVOR PODATAKA I INFORMACIJA

U ovim Kineziološkim leksikonima za odgojitelje i učitelje, autora dr.sc. Vladimira Findaka i dr.sc. Ivana Prskala, posebnu pozornost zauzima CD koji je tehničko stručni prilog suvremenog pristupa pretraživanja baza podataka, pronalaženjem izvora informacija pomoću računala.

Jednostavnost upotrebe omogućit će svakom korisniku koji upotrebljava računalo da brzo dođe do pojašnjenja svih obrađenih pojmova. Ovaj CD zadovoljit će svakog korisnika koji pokazuje pojačani interes i primjenu računala u svakodnevnom životu.

Slika 1. Model strukture podataka CD-a

Koncept izrade ovakvog načina prikazivanja podataka zapravo je temelj jednoj budućoj nepreglednoj, sveobuhvatnoj teoriji traženja i prihvaćanja pojmova a u cilju optimalne komunikacije i napretka kulturnog života uz prihvaćanje standarda u područjima kojima pripadaju.

4. ZAKLJUČAK

Dakle, ovo je jedan od mogućih pristupa izradi leksikona. Što znači da postoje i drugačija rješenja. Jesu li u leksikonima uistinu prezentirane sve osnovne odrednice, je li njihov opis prihvatljiv, o tome će svoj sud dati oni koji će ih koristiti. Jedno je sigurno, ovim leksikonima se ne iscrpljuje problematika vezana uz određivanje pojmova iz područja kineziologije, naprotiv, ovo štivo treba shvatiti i prihvatiti samo kao pokušaj autora da se omogući brže, lakše i uspješnije komuniciranje među stručnjacima, a ovom prilikom poglavito među onima koji provode tjelesnu i zdravstvenu kulturu u nižim razredima osnovne škole i u predškolskom odgoju, a to su učitelji i odgojitelji. I drugo, izdavanje ovih leksikona ne isključuje potrebu za daljnjim proučavanjem i praćenjem problematike vezane za termine, odnosno pojmove koji se koriste u kineziologiji i njezinim primijenjenim područjima. Naprotiv, radi što efikasnije daljnje komunikacije i uspjeha u radu potrebno je stalno pratiti, odnosno proučavati ovu problematiku, a ove leksikone prihvatiti kao konkretan doprinos tom cilju.

Sa sigurnošću se može zaključiti da ovi leksikoni nisu iscrpili problematiku vezanu za traženje, tumačenje i usvajanje pojmova iz područja kineziologije, ali prihvaća se tvrdnja da je to temelj stvaranja baze kao izvora termina koji će korisnicima omogućiti brže, lakše i uspješnije komuniciranje kako među stručnjacima tako i onima koji provode tjelesnu i zdravstvenu kulturu u nižim razredima osnovne škole i u predškolskim ustanovama.

5. LITERATURA

1. Findak, V., Prskalo, I. (2004). Kineziološki leksikon za odgajatelje. Petrinja: Visoka učiteljska škola u Petrinji.
2. Findak, V., Prskalo, I. (2004). Kineziološki leksikon za učitelje. Petrinja: Visoka učiteljska škola u Petrinji.
3. Findak, V. (1995). Metodika tjelesne i zdravstvene kulture u predškolskom odgoju. Zagreb: Školska knjiga.
4. Findak, V. (1995). Metodika tjelesne i zdravstvene kulture. Zagreb: Školska knjiga.
5. Grundler, D. (1993). Osobna računala. Zagreb: INA INFO.
6. Prskalo, I. (2004). Osnove kineziologije. Petrinja: Visoka učiteljska škola.